

# Leśnictwo w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r.

31.01.2018 r.

 **100,1**

Dynamika powierzchni  
gruntów leśnych w 2016 r.

**W 2016 r. powierzchnia gruntów leśnych wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,1%.**

## Leśnictwo w 2016 r.

Powierzchnia gruntów leśnych w województwie kujawsko-pomorskim według stanu w dniu 31 XII 2016 r. wynosiła 431,6 tys. ha, co stanowiło 4,6% powierzchni gruntów leśnych w kraju. Lasy zajmowały 97,7% powierzchni gruntów leśnych, a pozostałe 2,3% – grunty związane z gospodarką leśną (w kraju odpowiednio 97,8% i 2,2%).

Grunty leśne województwa stanowiły 4,6% powierzchni gruntów leśnych w kraju.

**Tablica 1. Powierzchnia gruntów leśnych**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016
<b>OGÓŁEM w tys. ha</b>	<b>431,2</b>	<b>431,6</b>
Lasy	421,3	421,7
publiczne	372,3	372,4
w tym w zarządzie Lasów Państwowych	367,3	367,5
prywatne	49,0	49,3
Grunty związane z gospodarką leśną	9,9	9,9
Lesistość w %	23,4	23,5

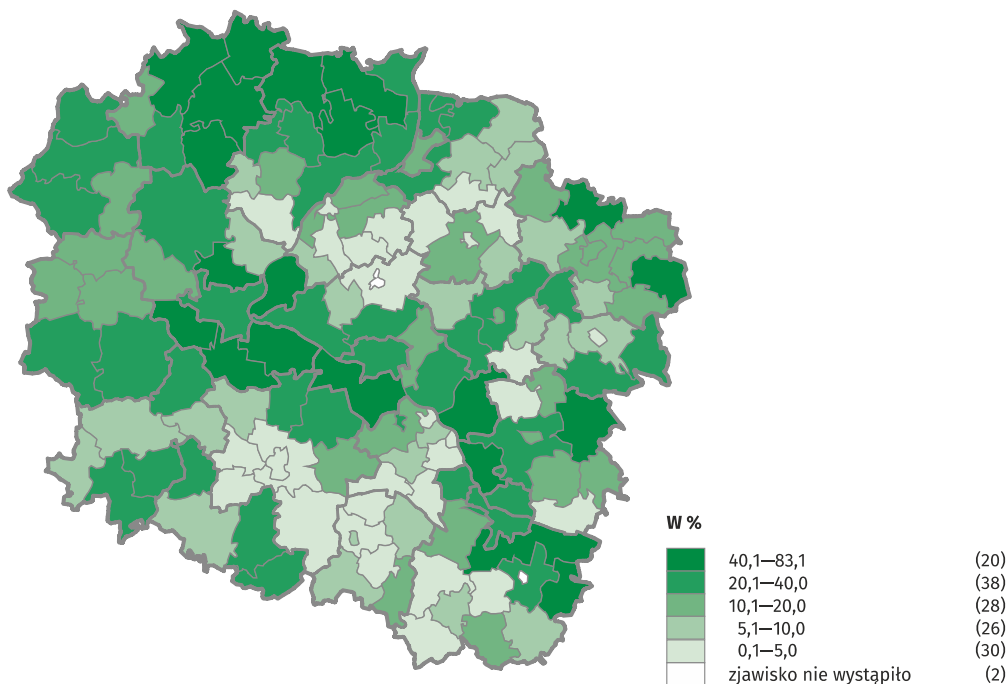
Na powierzchnię gruntów leśnych składają się lasy i grunty związane z gospodarką leśną. W okresie od 2002 r. w wyniku prowadzonej gospodarki leśnej wzrastała powierzchnia gruntów leśnych i lasów, a powierzchnia gruntów związanych z gospodarką leśną wahała się. W odniesieniu do 2002 r. powierzchnia gruntów leśnych w województwie wzrosła o 1,8%, lasów o 1,9%, a powierzchnia gruntów związanych z gospodarką leśną zmalała o 1,7%. W porównaniu z 2015 r. nastąpił wzrost arealu zarówno gruntów leśnych, lasów (wzrost po o 0,1%), jak i gruntów związanych z gospodarką leśną (o 0,4%).

Obserwowany wzrost powierzchni lasów znalazł odzwierciedlenie w poziomie wskaźnika lesistości. Lesistość w Kujawsko-Pomorskiem wzrosła z 23,0% w 2002 r., poprzez 23,4% w 2015 r., do 23,5% w 2016 r. (w kraju w 2016 r. – 29,5%). Lasy w województwie rozmieszczone są nierównomiernie. Największe zwarte obszary leśne występują na terenie Borów Tucholskich oraz częściowo doliny Wisły. Przekłada się to na rozkład wskaźnika lesistości w poszczególnych gminach. Wśród gmin o największym udziale lasów w powierzchni ogólnej w 2016 r. należy wymienić: Wielką Nieszawkę (83,1%, 5 lokata pod względem omawianego wskaźnika wśród wszystkich gmin w kraju), Solec Kujawski (74,0%), Osie (71,0%) i Cekcyn (68,3%). W województwie występują dwie gminy miejskie (Kowal i Chełmża), w których lasy nie występują w ogóle. W gminach: Lisewo, Radziejów (gmina wiejska), Inowrocław (gmina miejska) oraz Pąpowo Biskupie lesistość wynosiła poniżej 1%.

Wskaźnik lesistości (lesi-  
stość) wyniósł 23,5%.

## Mapa 1. Lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII



W nawiasach podano liczbę gmin.

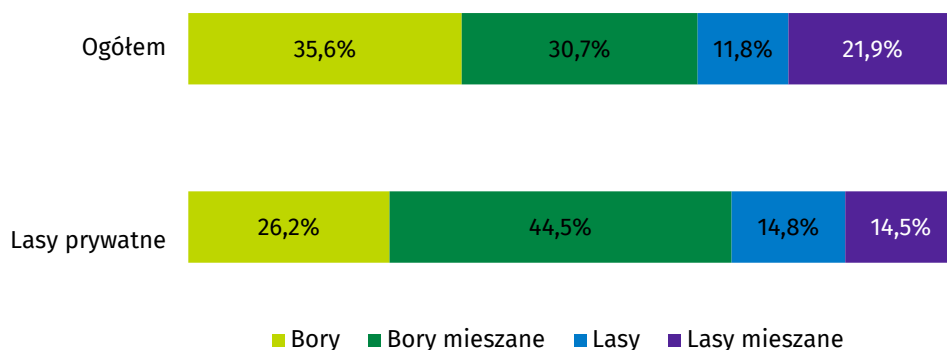
W 2016 r. w strukturze własnościowej gruntów leśnych dominowały, podobnie jak w całym omawianym okresie, grunty leśne publiczne, które stanowiły 88,6% gruntów w województwie (spadek udziału o 1,2 p. proc w stosunku do 2002 r. i tyle samo co w 2015 r.). W tym 377,2 tys. ha znajdowało się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Pozostałe 49,4 tys. ha (11,4%) gruntów leśnych było własnością prywatną, w tym 46,6 tys. ha własnością osób fizycznych. W kraju udział gruntów leśnych publicznych był niższy o 7,4 p. proc. niż w Kujawsko-Pomorskiem.

W województwie dominowały grunty leśne publiczne.

Lasy rosną w naszym kraju na glebach najłagodniejszych, głównie z powodu rozwoju rolnictwa w poprzednich wiekach. Wpływa to na rozmieszczenie typów siedliskowych lasu. Rozróżnia się siedliska borowe (bory) i siedliska lasowe (lasy). Na siedliskach borowych występują głównie gatunki drzew iglastych, a na lasowych gatunki liściaste. Według wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów (WISL) przeprowadzonej w latach 2012-2016 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej na zamówienie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w województwie kujawsko-pomorskim bory zajmowały 66,3% powierzchni lasów, w tym 30,7% – bory mieszane. Pozostałe 33,6% stanowiły lasy (w tym 21,9% lasy mieszane). W Polsce siedliska borowe zajmowały 50,5% powierzchni lasów, a siedliska lasowe – 49,5%.

W strukturze typów siedliskowych lasów większość stanowiły bory.

### Wykres 1. Struktura powierzchni lasów według typów siedliskowych

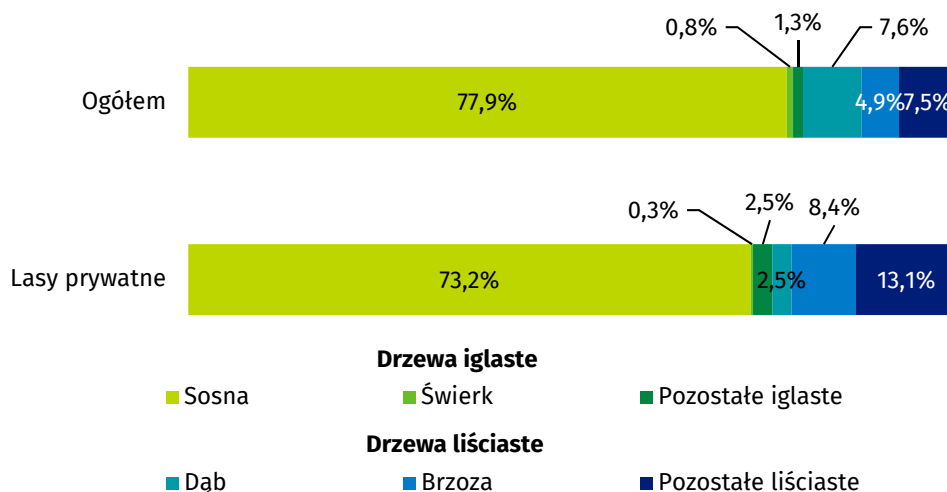


Źródło: Wielkoobszarowa inwentaryzacja stanu lasów - wyniki za okres 2012-2016, Biuro Urządzenia Lasu i Gospodarki Leśnej, Sękokcin Stary 2017 r.

Rozmieszczenie typów siedliskowych w dużym stopniu znajduje odzwierciedlenie w strukturze przestrzennej gatunków przeważających. W siedliskach terenów nizinnych naszego województwa w okresie podlegającym badaniu WISL najczęściej występowały drzewa iglaste (80,0% powierzchni zalesionej). Gatunkiem dominującym była sosna z udziałem 77,9% w powierzchni leśnej województwa. Spośród drzew liściastych (20,0% powierzchni zalesionej) największy udział w drzewostanie miał dąb (7,6%). W strukturze powierzchni lasów według gatunków dominujących w Polsce również przeważały drzewa iglaste, ale z mniejszym niż w województwie udziałem – 68,4%.

W lasach województwa przeważały drzewa iglaste.

Wykres 2. Struktura powierzchni lasów według składu gatunkowego



Źródło: Wielkoobszarowa inwentaryzacja stanu lasów - wyniki za okres 2012-2016, Biuro Urządzania Lasu i Gospodarki Leśnej, Sękocin Stary 2017 r.

W lasach województwa kujawsko-pomorskiego według WISL, podobnie jak w kraju, najczęściej występowały drzewostany w III klasie wieku, tj. w wieku od 41 do 60 lat (25,1% powierzchni w województwie i 24,9% w kraju). Spośród lasów będących w posiadaniu osób prywatnych największy udział (40,8%) miały drzewostany w tej samej klasie wieku. Z kolei najrzadziej (9,4%) występowały drzewostany w klasie wieku 101 lat i więcej (VI i wyższa klasa wieku) niewystępującej w lasach prywatnych.

Najwięcej drzewostanów odnotowano w III klasie wieku (41 do 60 lat).

Ważną cechą opisującą las jest poziom jego zasobów drzewnych – czyli łączna miąższość drzew lasu (szacowana lub zmierzona objętość grubizny). Według pomiarów WISL, przeprowadzonych w latach 2012–2016 i odniesionych do powierzchni lasów na koniec 2015 r., zasoby drzewne województwa kujawsko-pomorskiego osiągnęły miąższość 114,4 mln m<sup>3</sup> grubizny brutto i stanowiły 4,5% zasobów drzewnych na pniu w kraju. W tym na Lasy Państwowe przypadało 89,3%, a na lasy prywatne – 9,6% miąższości drzew lasu w województwie. Ponad połowa (51,2%, w kraju 51,4%) zasobów drzewnych to drzewostany III i IV klasy wieku, 47,6% w lasach będących w zarządzie Lasów Państwowych i 81,3% w lasach stanowiących własność prywatną. W układzie miąższościowym na drzewa iglaste przypadało 85,1% zasobów drzewnych (w tym na sosnę – 83,6%). W Lasach Państwowych było to odpowiednio 85,8% i 84,4%, a w lasach prywatnych 82,7% i 80,6%.

Celem prowadzonej gospodarki leśnej jest zachowanie i zwiększenie zasobów leśnych. Obejmuje ona prace hodowlane i pielęgnacyjne. Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w 2016 r. wynosiła 147 ha (7,5% powierzchni szkółek leśnych w kraju) i obniżyła się zarówno w stosunku do 2002 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 19,7% i o 5,8%. Powierzchnia, na której odbywała się produkcja sadzonek drzew i krzewów do celów odnowień i zalesień w całości zarządzana była przez Lasy Państwowe.

Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych województwa stanowiła 7,5% powierzchni szkółek w kraju.

Powierzchnia, na której dokonano odnowień (sztucznych i naturalnych) oraz zalesień użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego, zmniejszyła się o 8,6% w porównaniu z 2002 r. oraz o 6,4% w układzie rocznym – do 2,7 tys. ha w 2016 r. Udział odnowień i zalesień w województwie wynosił 4,6% w odnowień

i zalesień w kraju. W przypadku odnowień 97,2% prac tego typu wykonano w lasach pozostających w zarządzie Lasów Państwowych, jednak zalesienia najczęściej (58,8% wszystkich zalesień w województwie) odbywały się na gruntach prywatnych.

**Tablica 2. Pozyskiwanie drewna<sup>a</sup>**

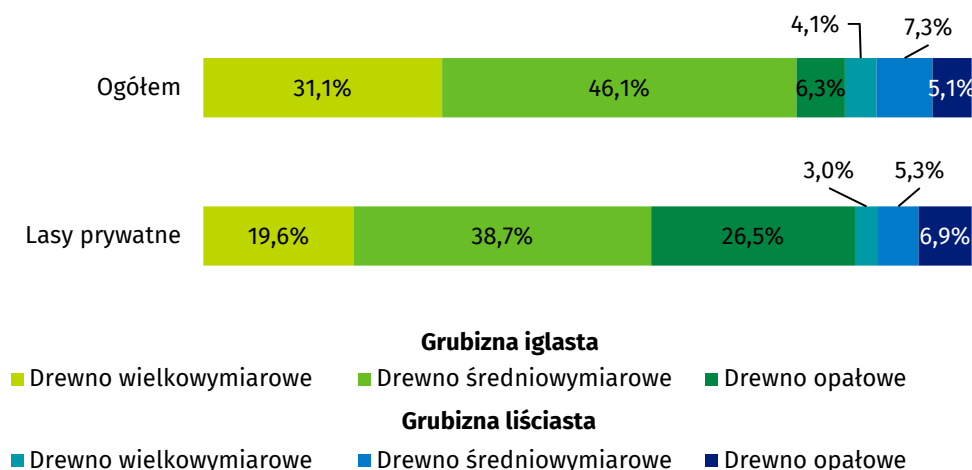
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016
<b>OGÓŁEM w tys. ha</b>	<b>431,2</b>	<b>431,6</b>
Lasy publiczne	421,3	421,7
w tym własność Skarbu Państwa	372,3	372,4
w tym w zarządzie Lasów Państwowych	367,3	367,5
Lasy prywatne	49,0	49,3
Grubizna na 100 ha powierzchni lasów w m <sup>3</sup>	9,9	9,9

a Bez pozyskiwania drewna (grubizny) z zadrzewień.

Lasy spełniają różnorodne funkcje, w tym również gospodarcze, polegające głównie na zdolności do odnawialnej produkcji biomasy, przede wszystkim drewna i użytków ubocznych, tj. grzybów, owoców leśnych, ziół itp. W 2016 r. w województwie pozyskano 1922 dam<sup>3</sup> drewna ogółem (4,7% udziału w kraju), w tym grubizna stanowiła 1802 dam<sup>3</sup> (93,8%). Większość drewna uzyskanego w województwie to grubizna iglasta (1506 dam<sup>3</sup>).

W przeliczeniu 100 ha powierzchni lasu w 2016 r. pozyskano 427 m<sup>3</sup> grubizny (w Polsce 424 m<sup>3</sup>). W porównaniu z 2002 r. było to więcej o 35,2%, a w odniesieniu do 2015 r. o 4,0% więcej.

**Wykres 3. Struktura pozyskiwania drewna według sortymentów<sup>a</sup> w 2016 r.**



a Bez pozyskiwania drewna z zadrzewień

Opracowanie merytoryczne:  
**Kujawsko-Pomorski Ośrodek  
Badań Regionalnych**  
Anna Nakielska  
Tel: 52 366 93 64  
e-mail: [A.Nakielska@stat.gov.pl](mailto:A.Nakielska@stat.gov.pl)

Rozpowszechnianie:  
**Karolina Hunker**  
Tel: 52 366 93 49  
e-mail: [K.Hunker@stat.gov.pl](mailto:K.Hunker@stat.gov.pl)

**Kujawsko-Pomorski Ośrodek  
Badań Regionalnych**

tel.: (+48 52) 366 93 03,

faks: (+48 52) 366 93 56

e-mail: [kpobr@stat.gov.pl](mailto:kpobr@stat.gov.pl)



[www.bydgoszcz.stat.gov.pl](http://www.bydgoszcz.stat.gov.pl)



@BYDGOSZCZ\_STAT



@GlownyUrzadStatystyczny

#### Powiązane opracowania

<http://bydgoszcz.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-województwa-kujawsko-pomorskiego-2017,4,10.html>

<http://bydgoszcz.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/roczniki-statystyczne/województwo-kujawsko-pomorskie-2017-podregiony-powiaty-gminy,5,9.html>

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/lesnictwo/lesnictwo-2017,1,13.html>

#### Temat dostępny w bazach danych

<http://swaid.stat.gov.pl/SitePagesDBW/Lesnictwo.aspx>

#### Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[http://stat.gov.pl/metainformacje/sownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/1\\_45,dziedzina.html](http://stat.gov.pl/metainformacje/sownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/1_45,dziedzina.html)